

Kommunal- og distriktsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Deres ref.:
22/5045-2

Vår ref.:
22/1643-4

Saksbehandler:
RUG

Dato:
29.08.2022

Skates høringssvar til utkast til ny strategi for eID i offentlig sektor

Skate er et strategisk samarbeidsråd og rådgivende organ som består av direktørene i elleve statlige virksomheter og tre topplederrepresentanter fra kommunesektoren. Deltakerne er oppnevnt av KDD, som også har ansvaret for Skates mandat. Skate skal bidra til at digitaliseringen av offentlig sektor blir samordnet og gir gevinster for innbyggere, næringsliv og forvaltningen. Samlet sitter Skate på omfattende erfaring knyttet til digitalisering av offentlig forvaltning, og god innsikt i behovene knyttet til eID.

Det overordnede arbeidet med å sammenstille og koordinere innspillene i dette høringssvaret er lagt til Skate AU og arbeidsgruppen under AU, som er ledet av Skatteetaten. I arbeidet vektlegges områder som er gjennomgående for hele offentlig sektor og hvor det er konsensus mellom Skate-medlemmene.

Brønnøysundregistrene støtter innholdet i Skates høringssvar, og ønsker å understreke viktigheten av å løse *samfunnets behov*, jf. Skates hovedbudskap og spørsmålet der om omfanget av strategien er for smalt. Som eksempler ønsker Brønnøysundregistrene å trekke frem at tiltak rundt fullmakt og representasjon, og pålogging i jobbsammenheng, ikke bør begrenses til offentlig sektor.

1. Innledning

Vi viser til utkast til ny strategi for eID i offentlig sektor. Utkastet er sendt på høring fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) den 20.6.22. Det er gitt utsatt frist for innlevering av høringsuttalelse innen 29.8.2022.

Dette brevet uttrykker et samlet innspill fra Skate (Styring og koordinering av tjenester i e-forvaltning). Vi gjør oppmerksom på at de enkelte medlemmene av Skate i tillegg har avgitt egne innspill på vegne av sine virksomheter.

Samtlige av Skates medlemmer vil gi sin støtte til eID-strategien og vil fremheve viktigheten av arbeidet. Det er gjort et godt arbeid med utkastet. Det er grunn til å gi honnør til både Digdir, KDD og politisk ledelse.

Gode og vidtrekkende eID-løsninger som er tilgjengelig for alle ansees å være et større samfunnsansvar. Når lovkravene som følge av EUs revisjon av eIDAS-regelverket kommer, så må det gis tilstrekkelig politisk prioritet slik at relevante tiltak kan gjennomføres på en god måte i norsk rett. Gode rammebetingelser er nødvendig for å lage en god handlingsplan, dette inkluderer en klar ansvars plassering, forankring, styring og finansiering av tiltakene fra politisk hold.

2. Skates hovedbudskap

Skate gir sin tilslutning til hovedlinjene i strategien. Tiltakene representerer en helhetlig tankegang, hvor det er avhengigheter og sammenhenger mellom det som foreslås. Skate støtter hensikten bak eID-strategien, som er å underbygge digitaliseringsstrategien og det overordnede målet om å gi alle med behov sikker tilgang til offentlige tjenester.

- Skate mener det er viktig med god politisk støtte og forankring for å få til **digital inkludering og gode fellesløsninger for alle med behov** for å anvende norske offentlige digitale tjenester.
- Skate mener det er viktig at de som ikke selv kan benytte digitale tjenester av ulike årsaker, **må kunne representeres av andre med digital fullmakt**.
- Skate mener det er viktig at staten tar ansvar for grunnidentiteten vår. Det er viktig for å oppnå og ivareta en god kjerneinfrastruktur at **staten tar en sentral rolle for å sikre identiteter som utstedes i Norge**. Skate mener i den sammenheng at statens rolle opp mot kommersielle aktører må klargjøres.
- Skate stiller spørsmål ved om **omfanget for strategien er for smalt**, i det den begrenser seg til offentlig forvaltning.
- Skate mener det er viktig å legge til rette for at **unike identiteter kan realiseres** i Folkeregisteret. Skate vil påpeke at det er ulike behov i ulike sektorer og virksomhetene må selv ta ansvar for å gjennomføre gode helhetlige risikovurderinger for når det er hensiktsmessig å etterspørre status «UNIK» ut i fra sine brukere og virksomhetens samfunnsoppdrag.

3. Skate vil fremheve følgende tiltak som særlig prioriterte

Tiltakene som fremgår her, mener Skate skal ha særlig prioritet og støttes i det vesentlige med den forklaringen som er gitt i strategien. I tillegg vil det knyttes noen bemerkninger til enkelte av tiltakene.

Tiltak:

- *«Regjeringen vil vurdere sikre og brukervennlige fullmaktsløsninger som muliggjør tilgang til offentlige tjenester på vegne av en annen bruker»*

Digital representasjon ved hjelp av en effektiv og brukervennlig fullmaktsløsning vil bidra til å gjøre offentlige digitale tjenester tilgjengelig for mange brukergrupper som av ulike årsaker har behov for hjelp til bruk av digitale tjenester. Brukergruppene omfatter blant annet personer som i kortere eller lengre perioder har behov for bistand på grunn av sykdom, alder, språkbarriere, redusert funksjonsevne eller annet. Samtidig ivaretas behovet for sporbarhet ved at bistanden ytes via representantens egen eID.

Representasjon og fullmakter vurderes av Skate som et av de viktigste tiltakene og må prioriteres høyt. Det har vært et identifisert behov for slike løsninger over tid, og formuleringen i strategien burde vært mer forpliktende. Skate mener det er viktig at det sikres tilstrekkelig finansiering og fremdrift for dette tiltaket. Det er samtidig viktig at det støttes opp under pågående gode tiltak og at disse settes inn i en helhetlig sammenheng.

Tiltak:

- *«Regjeringen vil vurdere å realisere en offentlig utstedt eID på sikkerhetsnivå høyt»*

- *«Regjeringen vil vurdere utbredelse av en offentlig utstedt eID på sikkerhetsnivå høyt blant brukergruppene som ikke har en eID på sikkerhetsnivå høyt i dag»*

Ambisjonsnivå og målsettingen for digital Inkludering må være å sikre gode løsninger og utbredelse av eID på høyt sikkerhetsnivå til alle med behov for det. Det er i tråd med Europakommisjonens endringsforslag til eIDAS-forordningen at det offentlige har ansvaret for og sørger for dette. Skate gir sin støtte til tiltakene og vil spesielt fremheve behovet for gode løsninger for barn og unge i tillegg til utenlandske borgere.

Tiltak:

- *«Regjeringen vil vurdere å etablere en teknisk løsning for pålogging i jobbsammenheng i offentlig sektor»*
- *«Regjeringen vil videreutvikle en sikker, robust og skalerbar eID-infrastruktur i Digitaliseringsdirektoratet»*

En god helhetlig identitetsforvaltning forutsetter at en ser på sammenhengene mellom identifikasjon, autentisering og autorisasjon og hvordan endringer innen en av disse områdene virker inn på de øvrige.

En tildeling av pass og/eller nasjonalt ID-kort til de som har fått fødsels og d-nummer, vil gi en mulighet til å "låse en person til en identitet" i Norge ved hjelp av biometri. En slik "låst" identitet vil være en viktig del av den kjerneinfrastruktur som en eID på høyt sikkerhetsnivå kan bygge på. En eID som bygger på en kjerneinfrastruktur av høy kvalitet, vil være tryggere å bruke og sørge for lavere risiko for misbruk, ID-tyverier og uriktige forvaltningsavgjørelser.

Skate mener det er viktig at staten har ansvaret for utstedelse av identitet som er etablert eller stadfestet i Norge.

Tiltak:

- *«Regjeringen vil legge til rette for at «unike» identiteter kan realiseres i Folkeregisteret»*

For å øke kvaliteten i Folkeregisteret og for med stor grad av sikkerhet kunne si at en person kun har en identitet i Folkeregisteret, ble det i ny Folkeregisterlov § 3-2 gitt hjemmel til å synliggjøre identitetsgrunnlag, dvs. hvilken kontroll som er gjort av det tildelte norske ID-nummeret. Det ble gitt mulighet til å registrere i Folkeregisteret at en person er unik (vedkommende tildeles da status «UNIK»), basert på kontroll av biometri opptatt og gjennomført av justissektoren i Norge. Kontroll av biometri innebærer at det gjennomføres et sammenlignende søk opp mot aktuelle databaser i justissektoren for å avdekke eventuelle dubletter.

Tjenesteeiere vil være ansvarlige for egne risikovurderinger og beslutte når det er behov for og hensiktsmessig å etterspørre status UNIK i Folkeregisteret. Tjenesteeiere må i tillegg vurdere hvorvidt kravet om status UNIK i Folkeregisteret vil medføre ekskludering av eventuelle brukergrupper som vil ha utfordringer med å oppnå slik status.

Tiltak:

- *«Regjeringen vil sørge for at staten på en sikker måte kan koble en identitet fra utlandet mot en norsk identitet som brukeren allerede har»*

En identitetsmatching er nødvendig for å gjenkjenne brukere fra utlandet og koble utenlandske identiteter til identiteter i Folkeregisteret.

Det er utenlandske personer med tilknytning til Norge som ikke kvalifiserer for fødselsnummer eller d-nummer. Det er i egen utredning av en tredje type personidentifikator tydeliggjort at Folkeregisteret ikke i dag tildeler fødselsnummer eller d-nummer til alle som har behov for eID på et høyt sikkerhetsnivå. Skate vil fremheve behovet for å finne gode løsninger for identifisering av personer som i dag faller utenfor Folkeregisterpopulasjonen. Eksempler på behov som ikke dekkes av Folkeregisteret i dag er turister og andre korttidsreisende som skal ha tilgang til helse- eller andre grunnleggende tjenester.

Tiltak:

- *«Regjeringen vil legge til rette for at offentlig sektor evner å gjennomføre ID-kontroll digitalt og gjennom personlig oppmøte som oppfyller kravene til sikkerhetsnivå høyt for eID»*

eIDAS med tilhørende regelverk overlater til medlemstaten å velge hvilke fotografiske eller biometriske identifikasjonsbevis som godtas på høyeste sikkerhetsnivå. Ved gjennomføringen av eIDAS i norsk rett ble pass og nasjonalt ID-kort gjennom selvdeklarasjonsforskriften godkjent av Norge som generelt gyldige identifikasjonsbevis for utstedelse av eID på nivå høyt. Dette styrker behovet for at nasjonalt ID-kort tilgjengeliggjøres for alle utlendinger med rettigheter eller plikter i Norge. Utelukkes noen grupper fra å kunne skaffe seg nasjonalt ID-kort vil det igjen kunne medføre digitalt utenforskap for disse gruppene.

Eksempelvis foreligger et forslag på høring fra Justis- og beredskaps-departementet (JD) om nasjonalt ID-kort til utlendinger. Forslaget omfatter ikke alle som får tildelt et fødsels- eller d-nummer, men er avgrenset til personer som har oppholdstillatelse eller oppholdsrett utover 3 måneder, og de som kan godtgjøre sin identitet. Avgrensningen har direkte betydning for hvilke grupper som gis mulighet til å oppnå sikkerhetsnivå høyt for eID.

Tiltak:

- *«Regjeringen vil utrede grunnlaget for et markedsbasert samarbeid om kjerneinfrastruktur for utstedelse av eID til brukere»*

Skate mener det er viktig at det offentlige tar ansvaret for at alle som har behov for det kan få tilgang til offentlige digitale tjenester. Det bør utredes hvordan et offentlig eierskap til eID kan ivaretas og hvilke virkemidler som egner seg best til dette.

En trygg, sikker og forutsigbar nasjonalkjerneinfrastruktur gir mulighet for innovasjon og næringsutvikling.

Med vennlig hilsen

Skate

Direktør Steffen Sutorius, Digitaliseringsdirektoratet

Arbeids- og velferdsdirektør Hans Christian Holte, NAV

Riksarkivar Inga Bolstad, Arkivverket

Direktør Lars Peder Brekk, Brønnøysundregistrene

Direktør Mariann Hornnes, Direktoratet for e-helse

Områdedirektør Kristin Weidemann Wieland, KS

Kommunaldirektør Sølve Monica Steffensen, Oslo kommune

Kommunedirektør Roar Vevelstad, Halden kommune

Skattedirektør Nina Schanke Funnemark, Skatteetaten

Politidirektør Benedicte Bjørnland, Politidirektoratet

Kartverksjef Johnny Welle, Statens kartverk

Administrerende direktør Geir Axelsen, Statistisk sentralbyrå

Direktør Per-Arne Horne, Direktoratet for byggkvalitet

Direktør Roar Olsen, Sikt - Kunnskapssektorens tjenesteleverandør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur